

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetéseik felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelík Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

114. szám.

Brassó, Szombat, október 8-án.

III. évfolyam 1887.

Előfizetési felhívás.

„BRASSÓ” negyedik évnegyedére.

Lapunk 1887. október elsejével ez év utolsó negyedébe lépven, ezennel új előfizetést hirdetünk. — Addigi t. előfizetőinket kérjük tisztelettel: sziveskedjenek előfizetéseiket megújítani, minthogy lapot csak úgy küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk szives terjesztését.

Előfizetési árak:

Egy negyedévre (okt.—dec.) 1 frt 80 kr.

Külföldre 5 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatványszámmal készségesen szolgálunk. Gyűjtőknek 5 egyszerre beküldött előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezentul sem fogunk kimélni semmi anyagi áldozatot, — csak kérjük a t. közönség b. tömeges előfizetését, mit remél

A „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Bauszner és a kulturegylet.

Bauszner Guidó, a szent-ágothai választókerület országgyűlési képviselője levelet intézett egyik tekintélyes választójához, vonatkozva azon támadásra, melyet a nagy-szebeni „Tageblatt” intézett ellene azért, hogy az E. M. K. E. közgyűlését sürgőnyileg üdvözölje.

E levelet közli a brassói német újság először szó nélkül, azután külön cikkben megteszi reá észrevételeit.

Bauszner azt mondja, hogy az E. M. K. E. egyedüli, nyílt és titkos célja a magyarság erősítése, ennek révén a magyar állameszme konszolidálása és a magyar nyelv békés terjesztése.

Ezen pontokat a brassói német újság egyenként tárgyalja. Kövessük példáját. Hogy ő Bauszner a szász népre nézve holtnak nyilvánítja, ám tegye. Bizony nem annak tekinti a bátor, meggyőződését nyíltan bevallani kész férfit az ország. És egy ország közvéleménye talán fölér néhány ezer egyén véleményével.

„Erősítése a magyarságnak! Mi ez? Ez ismét azon jelszavak egyike, melyek mögött oly gondolatok rejlenek, a melyeket nem akarnak kimondani. Ha a „magyarság erősítése” alatt más nem értetnek, mint

a magyarság természetes erősítése kulturájának szellemi s anyagi emelése által, akkor ily erősítés ellen senkinek sem volna kifogása. Amde a „kulturegylet” matadorjai nagyon is gyakran bebizonyították, hogy a magyarság erősítését nem annyira saját kulturájuk fejlesztése, mint inkább a magyarság terjesztése által akarják elérni. Ezért állítanak magyar kisedővő intézeteket különösen nem magyar ajkú községekben, hogy a nem magyar gyermekeket már legkorábbi gyermekkorukban készítsék elő a magyarosításra. Ezért irnak ki jutalmakat, nem oly tanítóknak, kik szakmáikban kitűnőt mutatnak fel, hanem olyanoknak, kik a magyar nyelv terjesztésében a legnagyobb sikert mutatják fel. A tények eléggé igazolják, hogy az u. n. kultur-egylet a magyarság erősítését a nem-magyarok rovására akarja elérni.

Erősítése a magyarságnak! Igen. *Szellemi életének élénkítése, iskoláknak, óvóintézeteknek felállítás, egyházak istápolása, a magyar nemzeti szellem felébresztése által: ez a mi célunk.* Tagadjuk, hogy ezt hazánk nem magyar ajkú lakosainak rovására tennők. Tagadjuk, hogy ezen jelszó mögött más rejlenék, de legkevésbé az a magyarosítás, melyről az idézett sorok álmodoznak. *Nekünk nem kell senkinek a nemzetisége.* Nekünk csak a magyar nemzet kell, a magyar vért akarjuk megmenteni a magyar nemzetnek az elszázosodástól, az eloláhosodástól. — Ne mondja senki, hogy a szászág nem nyel el magyarságot. Jónás is elnyelte a cset-lalat. Az a kis töredék is képes magába szívni a nagy többség egyesit. Ezt akarjuk megakadályozni. Ezért akarjuk nemcsak védeni a magyarságot, hanem erősíteni is. Óvodákat állítunk! Igen. Olyan helyekre, hol nagyobbára nem magyar a lakosság. Igen! Hogy megmagyarosítsuk az idegen ajkú kisedeket! Tagadjuk. Felállítjuk itt, mert a magára hagyott, elszigetelten álló magyarságnak már a zsenge gyermekkortól kezdve van szüksége magyar szellemű istápolásra, magyar nevelésre. Felállítjuk magunknak és magunk számára, mint egykor Brassó városa az akasztófáit, melyekre a böles tanács a székelyek ispánjának azt felelte: „Mi azokat a magunk és gyermekeink számára emeltük.”

Igen, magunknak állítottuk s állítjuk. — Nem hívtuk s nem hívjuk mi az idegen ajkú gyermekeket. Nem is utasítjuk vissza. Ha jönnek, az ő dolguk. Nekünk azért szemrehányásokat tenni nem lehet. Mi legszentebb jogunk-

kal élünk. Társadalmi erőkből állítunk kultur-intézményeket s állítjuk szükség és meggyőződés szerint. Nemcsak hogy nem resteljük ezt, de épen büszkék vagyunk alkotásainkra. Ha a nem magyarok félnek a mi óvodáinktól, szabadságukban van nekik is állítani. Miért nem élnek hát e joggal?

Olesőbb is, könnyebb is, nekünk jogtalan szemrehányásokat tenni.

Tévedés, ferdítés az, mintha az Emke jutalmazna tanítókat a magyar nyelv terjesztéseért. Erre eseteket még a brassói német lap sem mondhatna nekünk a kulturegylet két évi multjából. Mi segélyt adunk iskoláknak is, egyházaknak is, de mi tanítókat nem jutalmazunk. Nálunk egyesek nem is nyerhetnek segélyt. Mi a magyarságot nem egyesekkel, hanem intézményekkel akarjuk erősíteni.

Ez a „tény”-nek odaállított feltevés bizony nem tény. Erről könnyen meggyőződhetik a brassói német újság is, melyet ennél az indokolásánál cserben hagyott a tudománya.

„A magyar állameszme konszolidálása!” Igen. Ez a legfőbb törekvése az Emke-nek. A magyarság erősítése az egyedüli eszköz erre. Annak a magyarságnak, mely nem tűr feltételeket hazafisága mellett. Annak a magyarságnak, melynek léte össze van forrva a magyar állam létevel.

„Identifikálják a magyarságot a magyar állammal!” Igen. Mert a mai viszonyok között egyedül a magyarság ez, mely minden időben változatlanul szilárd és erős, rendíthetetlen támaszát képezheti s képezi e hazának. Azonosítjuk magunkat a magyar állammal, mert ezeréves történetünk folyamán magyar volt ez állam mindég, magyar — az összes nemzetiségek összes jogainak épségben tartásával. Ebből nem következtethető, hogy mi a jogokat is csak magunknak tartjuk fenn — a mások rovására. Korántsem. Kell-e erre jobb, erősebb bizonyíték, mint ezredéves multunk? Kell-e több bizonyíték, mint az, hogy évszázadokon át magyarok milliói jobbagyságban, szolgaságban szenvedtek, holott alig kétszáz-ezer erdélyi szász — szemben az ország 16 millió lakosságával egy maroknyi nép — nemesi előjogokkal bírt? A történelmet hívjuk segítségül. Eleget beszél az helyettünk.

A brassói német lap nevetségesnek tartja Bauszner azon állítását, hogy a kulturegylet

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A hontalan.

— Beszély. —

(Folytatás.)

Kereste Gabriella kezét.

— Egy kérdést hadnagy ur! — mondá a leány komolyan s higgadtan, elreje kezét.

— Hallgatók szemmel s füllel — mondá tolakodó hangon a férfi, mialatt mosolyogva nézett a leányra.

— Szeretném tudni, vajjon ép így viselkednék-e velem szemben, ha gazdag leány volnék; az önök köréből való leány? Vajjon merészelné-e ön egy fiatal leánynak ily könyvet kezébe adni, ha egy anyátólalma alatt laknék itt a házban?

Modora s mozdulatai az intézeti nevelőnőre emlékeztettek, de remegő hangja elárulta belső mély felindulását.

A hadnagy tréfás fordulatot akart adni a beszédnek. — Anyáktól, Gabriella, irtózom! De ne higgye, hogy az ily jól őrzött leányoknak ne volnának anyjok háta mögött kis regényeik! A mi körünkbeli leányok az egész éven át szórakoznak. Egy ily elkényeztetett örökösönnek például egész napon át nincs jobb dolga, mint kaczerkodik s udvaroltatni magának. És kegyed, Gabriella? Ön tízenegy hónapon át fogházban van.

És mégis el akar fordulni egy kis kárpótlástól, mikor kínálkozik! Ez badarság! A mig fiatal az ember, addig legyen vig. Gabriella, ön még nem tudja, hogy a szerelem mily boldogító! Ön nem tudja, hogy szeretném én, ha nem volna oly vad és megközelíthetetlen! Te szép, bájos Gabriella, no — légy kissé kedvesebb hozzám!

Azt hitte, hogy nagyon meggyőzően beszél, előre is biztos lévén győzelmében. De Gabriella csak sértő szájalmat s elbizakodottságot látott szavaiban. Fülében ismét csengeni vélte a reggeli kacaját s haragos szemekkel tekintett mindinkább közeledő arcába.

— Ön nagyon kegyes, — mondá azután heves izgatottságában gunyosan, — hogy sorsom iránti részvétből ily figyelmes irányomban. De erre semmi szükségem. Én nem óhajtok szórakoztatni. Nem akarok önnel semminemű bizalmaskodást hadnagy ur s kikérem magamuak ezt a hangot!

A hadnagy összeránczolta homlokát s haragosan ütötte össze szízmái sarkát. Sehogy sem gondolt ily visszautasításra s még mindég azt hitte, hogy Gabriella hidegsége csak tettetés.

— Ön nem is hiszi, milyen szép, ha ezt a be-tanult modort mellőzi, ha szemei szikráznak, sőt haja is mintegy szebben tündököl. És erre kitarja karjait, hirtelen hevesen magához szorítva a leányt.

De Gabriella, nem gondolva sérült lábával, visszaugrott, de csakhamar egy sikolylyal a padra zuhant.

A hadnagy keményen tartotta kezét s majd haragosan, majd bámulva szemlélte.

A leány azonban kiszabadította jobbát, felrehozta a függőnyt s a ház irányában erősen kiáltotta a szobaleány nevét.

— Gabriella, mi jutott eszébe? Önönmagát kompromittálja. Nem szabad tudnia senkinek, hogy én itt voltam önnél.

A leány azonban újból s újból kiáltotta a cseléd nevét. Gusztáv még morgolt egyet fogai között, azután dühösen bocsátotta el a leány kezét. „Világ-bölcsességet ön nem tanult intézetében, kisaszony! — mondá haragosan s bizonyosságul annak, hogy hirnevét többre becsülöm, mint önmaga . . . Ezzel a korlátlan átugrott, ki a kertbe s mire a cseléd jött, Gabriella már egyedül volt. Zavartan kért egy pohár vizet, a melyet az kissé mogorván ugyan, csakhamar hozott is neki. Ezen szükség parancsolta füllentés következtében Gabriella kénytelen volt még egy darab ideig a kertben maradni. De valahányszor egy ágacska reesegett vagy egy madárka surrant át a leveleken, mindannyiszor összererezett, felve a hadnagy visszatérésétől.

Azonban minden csendes maradt. A fiatal leánynak csak most jutott eszébe, mily tiszteletlenség volt a hadnagy viselete.

(Folytatása következik.)

békés eszközökkel törtet célja felé. Hisz erőszakhoz, hatalomhoz nem nyulhat, mert nincs hatalma, nem rendelkezik erőszakkal.

De hogy a kulturegyület ama célok elérését békés uton és békés eszközökkel akarja elérni, azt legjobban czáfolja meg amaz igazolt ellenzenv, melyet ezen egyület működése, Erdély nem magyar nemzetiséginél előidézett. Ha egy egyület működése egyenetlenséget vet el és békétlenséget, nyugtalan-ágot okoz, úgy ez bizonyára nem békés út. Ha ez egyület arra törekszik, hogy nem magyar gyermekektől magyar óvodák- s iskolákkal elrabolja anyanyelvét és nemzetiségi önértetét, úgy ezt nem lehet békés eszköznek nevezni. Különben maga a király legutóbbi kolozsvári tartózkodása alkalmával minden, a magyarok iránti szívélyessége mellett szükségesnek tartotta, a kulturegyületnek elfogadásakor, tapintatosabb eljárást ajánlani.

A nemzetiségek ellenszenv! Mi ez? Egy frázis, minő abban a melegágyban, honnan kikerült, nagyon sok terem. Van az erdélyi nemzetiségeknek s nevezetesen a szászoknak egy nagy része, a mely erről mit sem tud. Még vannak Brennerberg-ek s Bausznernek. A szászok nem áll csupa Zay-okból. Tessék ezeket megkérdezni, mit tartanak a kulturegyület felől? Mi nyugodtan várjuk az ítéletet. — Tessék a brassói szász nemzetiségű szijgyártókat megkérdezni: rokonszenvet avagy ellenszenvet érdemel-e az Emke? Várjuk a feleletet. Mert világos, hogy ellenszenvet érdemel egy magyar egyület, mely munkát ad a szász iparosnak, költsézik érte, hónapokkal előbb kamat nélküli pénzt ad neki a munkára — s ezért még azt sem mondja neki: légy legalább tagja ez együletnek, mely kenyeret ad neked.

Nemzeti ellenszenv! A legkönnyebb és legjövődélmezőbb iparág. Kikerül az ipartörvényen kívül álló mihelyből. Csak a sajtótörvény alá esik az. A mi sajtótörvényünk pedig nem kíván kvalifikációt. Könnyű mesterség naponként hasábszámra falra festeni az ördögöt, mikor nincs is. Könnyű mesterség ellenszenvet, gyűlöletet hirdetni a nép nevében, a nélkül, hogy a nép csak tudomással bírna róla. A nemzetiségek ellenszenv mesterségesen gyártatik a nemzetiségi sajtó által. Ez nem nagy dicsőség. Ez szítja az egyenetlenséget, de nem a békésen haladó Emke. — Mutasson valaki az Emke két éves működésében egy hajszaínyt, mely egyenetlenség szítására csak alkalmas volna, s meghajolunk. De csak úgy vaktában odavágni vádakat bizonyítás nélkül: az könnyű ugyan, de nem tisztesség.

„A király is szükségesnek tartotta a kulturegyületet több tapintatra inteni!”

A király személye szent és sérthetetlen. A király személyének olyasmit imputálni, mit nem mondott, megsértése a királynak. Honnan merítette a brassói német lap azt, hogy a király „több” tapintatot ajánlt az Emke-nek? Mi erről mit sem tudunk. A király tudunkkal csak azt mondotta: „... s ha önök e cél felé törekedve, színtoly buzgóan, mint tapintatosan eljárnak, együleti tevékenységüket mindenkor meleg rokonszenvvel fogom kísérni.”

Hol van itt a „tapintatosabb eljárás” ajánlása? Lám, itt is ferdítésen alapszik a czikk.

„Bauszner tagadja, hogy a kulturegyület tulajdonképeni célja a magyarosítás. Nos, erről nem is beszélünk többet.” — Természetes. Bauszner nem állíthat olyant mint jellemes férfiú, a mi nem létezik. Ő tisztán lát. Viziók őt nem bántják. Ő nem lát magyarosítási rémképeket. S hogy a brassói német lap a fölött már nem is beszél, az is természetes. Ennek, hogy mindég lehessen belékapaszkodni, dogmának kell lenni, arról pedig nem szabad beszélni.

Bauszner a szászok létét csak erős magyar állam védőszárnyai alatt látja leginkább biztosítva. Helyesen. A német lap is. De mig amaz a magyar nyelv megtanulását hasznosnak tartja, ez fél tőle, mint a mely elveszi a szászoktól németiségét. S ha már egyszer ezt elvesztik, úgy közönyös reájuk nézve, akár a magyarságba, akár pedig a románságba olvadnak bele.

Mely hang! Mintha Magyarországon már tiltva volna az idegen nyelv használata! Mintha az Emke alapján ingatta volna meg a szászokot! Úres harczi zaj biztos számításal.

Ez az egész. Harczi lármá, hogy felkeltse a nyugvó érzelmeket, felkorbácsolja a kedélyeket — ok nélkül. Tüzilárma, vészharang, hogy eloltsa a tüzet, melyet Bauszner levele s korrekt nézetei esetleg előidézhettek.

Ma még van hatása ennek. De hiszszük — Bausznernek igaza van — még jövendő idő, mikor már nem lesz. Még jövendő idő, talán soká, talán előbb is, mikor a népnek felnyílnak szemei. Ez lesz az Emke legnagyobb diadala. Ez lesz Bauszner legfényesebb elégtétele. Ő ma „meghalt”. De akkor Phönix lesz. A tűzből, melyet ellenei gyújtottak, megifjodva fog kirepülni. Ő élni fog újból. A színpadon új jelenet fog keletkezni. A halottak fel-támadása és az élők meghalása.

B e l f ő l d.

Brassó, okt. 7. (Országgyűlés.) A képviselőház 5-iki ülésében, a kilencz bíráló bizottság tagjai bizottságként letették a szabályszerű esküt. Eskületétel után az egyes választások ellen beadott kérvények kisorsoltatván, a bír. bizottságokhoz utasítottak.

Ülés végén Szalay Imre és Eötvös Károly, a somogyi főispán által a belügyminiszterhez állítólag intézett levél iránt interpelláltak a belügyminisztert, a kinek ez interpellációk ki fognak adatni.

Az interpellálók sem általán a házban, sem pártjukban különös sensációt és figyelmet nem keltettek. Eötvös, tekintve, hogy épp azon bíráló bizottság tagja, a melyhez a kaposvári választás elleni kérvény kisorsolás után áttétetett, tartózkodólag szólt.

Komjáthy Béla pedig tekintettel arra, hogy választása kérvény által van megtámadva, a bíráló bizottsági tagságról lemondott.

Brassó, okt. 7. (A magyar kormány pénzügyterveiről) a közetkező részleteket jelentik: A kormány körében a dohányjövédéknél tervezett reformoktól körülbelül évi két milliónyi jövedelmi töb letet remélik. Az előterjesztendő törvényjavaslat egyfelől a csem pészet megátálását, másrészt a dohányengedélyi illeték emelését tervezi. Ezenkívül egész szigora irányul a magángyártás, főleg a cigarettgyártás ellen. Az oszt-rák kormányval is folytak tárgyalások, hogy a két ország dohányjövédékében minél egyöntetűbb eljárás követessék. A kormány egy másik törekvése az indirekt adók, főleg a szeszdó reformja, illetőleg emelése.

Elvileg a két kormány közt ez irányban már megegyezés létesült; a gyártási adó terve elejtettett s a konzumadó fogadtatott el. A tervezett adóemelésből mindkét kormány külön-külön évi 15—20 millió bevételi többletet remél, mert a mostani 7 frtos adót hektolitrenként 11 frtra fogják emelni. Ez a reform azonban 1888. szeptember hava előtt aligha lesz életbe léptethető s így pénzügyi hatása a jövő éveknek csak utolsó negyedében fog érvényesülni.

K ü l f ő l d.

Brassó, okt. 7. — Az európai közvélemény még mindég Crispinek Bismarknál történt látogatását tárgyalja. De enek nagyobb fontos-ágot tulajdonítani szerintünk nem lehet.

A bolgár kérdésben Giers állítólag hozzájárult a porta javaslatához a török s orosz biztos kiküldését illetőleg, de mégis kikötötte azt, hogy ne az orosz biztos rendeltessék alá a török biztosnak, hanem megfordítva.

A bolgár választások jövő vasárnap lesznek. A választások végleges eredménye elé teljes bizalommal néz a bolgár kormány, noha mint egy sophiai távirat jelenti, az ellenzéki pártok és emigránsok a választások napjára meglepetést terveznek. A bolgár kormány körében a választások eredményére nézve úgy számolnak, hogy a Bulgáriában és Kelet-Ruméliában választandó 292 képviselő körülbelül 220 kormánypárti, 25 Zankovista, 20 Radoslavovista, 10 Kavelovista és 17 független lesz.

Zankov a választások ügyében párthiveinek köriratot intézett s a mig annak a nyilvánosságra szánt részében azt a jelszót adja ki, hogy a választásoktól tartózkodjanak, addig a nyilvánosság elé nem került részében az előbbi jelszóval homlokegyenest ellenkező utasításokat ad, a mennyiben Zankov jelöttek feállítását ajánlja Vratzán, Plevnán s több más oly helyen, a hol befolyása még fennáll. — Radoslavov is barátainak azt ajánlotta, hogy ne vegyenek részt a választásokban, nehogy — ugymond — a kormány helyzetét megnehezítsék. Az ellenzék azt hangoztatja, hogy reájuk nézve a jövő sobranje határozatai nem lesznek kötelezők.

Városi ügyek.

Brassó város közgyűlése.

— október 5. és 6-án.

A városi képviselet két napig tartó rendkívüli közgyűlést tartott. Szerdán d. u. Jakobi Károly tanácsos elnöklete alatt a napirend öt tárgyat intézte el. Legelőbb is a városi pénztárban, illetve a könyvelésben eszközözendő reform foglalkoztatta vagy másfelé a gyűlést. Egy kiküldött bizottság indítványa szerint a könyvelési rendszer módosítandó volna s e célból fogadtassék fel 6 óra egy gyakorlott könyvelő s pénztáros, a ki tanulmányozná a mostani rendszert s készítené javaslatot; a tanács indítványa szerint bizatnék meg Wächter Gy. városi pénztáros az ügy tanulmányozásával, a kinek két havi szabadság volna adandó; az áll. vál. pedig a tanács indítványát azon módosítással pártolja, hogy a belügyminiszter kerestessék meg, nevezne meg egy Brassó városhoz hasonló vagyoni viszonyokkal bíró, mintakönyveléssel rendelkező várost, hová Wächter egy óra tanulmányozás céljából küldendő volna. E körül vita fejlődén ki, melynek rendjén Neugeboren s. lelkész kiemeli, hogy nem a könyvelésben van a legnagyobb hiba, hanem a kezelésben. A városi vagyont jobban kellene kezelni. — Többek hozzászólása után Wächter városi pénztáros emelt szót, hogy kifejtse álláspontját. Valóban igen komikus volt, hogy az, kit a tanács reformjavaslatok készítésével akar megbízni, teljesen jónak találja a mai rendszert s ellenzi a módosítást. Ezen komikus jelenetet nagyon helyesen jellemezte Schnell Károly ügyvéd.

A pénztáros fejtegetései után ismét megújult a vita, melynek vége az lett, hogy a pénztáros nem küldhető ki s ezért az ügy elnapoltatott.

A második tárgy a városi főorvos egy igen elismerésre méltó indítványa volt: két nyári közfürdő felállítása a Tömös patakon. A képviselet örömmel fogadta az indítványt, annak elfogadását szükségesnek mondogta, de mert nem volt teljes költségvetés hozzászólva, e célból az építészeti hivatalhoz utasította az ügyet. Együttal utasította a tanácsot — dr. Gusbeth indítványa folytán — hogy téli, illetve meleg közfürdők állítására nézve is terjesztszen mielőbb javaslatot a képviselet elé.

A harmadik tárgy a Wehrmacher-féle nemes alapítvány volt, egyrészt erdélyi születésű, vallás- és nemzetiség különbség nélküli szegény tanulók segélyezésére, másrészt brassói illetőségű elszegényedettek támogatására. A felolvasott alapító levelek elfogadtattak s fel fognak terjesztetni e belügyminiszteriumhoz.

A negyedik tárgy az ismert pinczéznők ügye. Erre nézve a tanácsnak s áll. választmánynak két indítványa volt. Először mondja ki a képviselet, hogy a városkapitányság, Hiemesch Ferecz városkapitány, dr. Schwarz s Nussbächer eljárását ezen ügyben teljesen helyesli s kifogástalannak találja; másodsor dr. Flechtenmacher K ellen a fegyelmi vizsgálatot rendeli el.

Az indítvány első részéhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult, sőt Schuster Károly gyógyszerész még azt is indítványozta — a mire azonban a gyűlés nem is reflektált — hogy a tanács találjon módot arra nézve, hogy az illető hírlapoknak az említett tisztikar elleni gyalázó és sértő eljárása megtoroltassék (!) A második rész azonban hosszú vitát kellett. Schuster K. kérde, vajjon Flechtenmacher ki lett-e már halgatva? s midőn az előadó tagadólag felel, indítványozza az ügy elnapolását, a mig kihallgattatik s az általa kiállított bizonyítvány bemutatatik. Brennerberg Gyula törvzs. bíró hatásos, szép beszédben utalt ama furcsa eljárásra, hogy valaki felett ítélet mondassék, mielőtt kihallgattatott volna. Előkészítettlennek találja a kérdést s azért óva int a fegyelmi eljárás kimondásától ily alakban. Schnell Károly élesen kel ki Flechtenmacher eljárása ellen, kit az egész ügy elmérgesedésével okoz, a mit „kartársa (dr. Schwarz) elleni bosszúnak” tart. Különféle magánolgokat ad elő s kéri a fegyelmi eljárás kimondását. Brennerberg újra szót emelvén, a férfiasággal meg nem egyeztethetőnek tartja ama vádaknak itt történő hangsúlyozását, melyeket Schnell említett s újból kéri az ügy elhalasztását. Dr. Fabricius főorvos is az elhalasztás mellett van, mert előbb orvosilag s nem jogilag kell elbírálni a Flechtenmacher által kiállított bizonyítványt, mielőtt ítéletet lehetne mondani. Végre az előadó, Schnell Alfred emel szót, szintén élesen kikelve Flechtenmacher ellen s különösen hangsúlyozva, hogy más ember a városban terjesztett hírek hallatára önmaga kért volna fegyelmi vizsgálatot s nem várt volna, mig az kimondatik reá. Kéri szintén a fegyelmi vizsgálat elrendelését.

A vita berekesztvén a fegyelmi eljárás megindítása 18 szóval 16 ellen kimondatott.

Ezután még csak a városi ipariskola 15. évi ér-

esítője vétetett tudomásul s a gyűlés elnapoltatott eseményekre.

Csütörtök délután a gyűlés legnagyobb részét külföldi alaptörvények 1886. évi számadása s 1888. évi előirányzata vette igénybe. A végén tárgyalatott, a városi pénztár 1886. évi számadása; de minthogy ez az erdészeti számadások között lényeges eltérések fordulnak elő ennek megvizsgálására bizottság küldetett ki. — Végül letárgyalatott az 1886. évi költségvetés és számadás részletes összehasonlítása.

Fogarasmegye rovata.

Fogarasz vármegye rendes őszi közgyűlése

Fogarasz vármegye rendes őszi közgyűlését folyó év október hó 3-án tartotta meg, nagyváradi és teleki Horváth Mihály szeretve tisztelt főispánunk ő méltósága elnöklete alatt.

Főispán ő méltósága — ősi szokás szerint — egy 4 tagú küldöttség által hivatván meg a gyűlésbe, megjelenése alkalmával zajos éljenzéssel fogadtatott, s székét elfoglalva, a tőle már megszokott megnyerő szép modorban következő megnyitó beszédet mondotta:

Tekintetes megyei közgyűlés!

Alapszabályaink értelmében, törvényadta jogomnál fogva, mai napra hívtam össze Fogarasz vármegye rendes őszi közgyűlését, melyen a tárgysorozatba felvett s vármegyénket érdeklő fontos tárgyak felett kell, hogy e nemes megye közgyűlése üdvös határozatait meghozza, mi hogy úgy leend, teljesen bizom is, ismerve e nemes vármegye bizottság tagjainak hazafias érzelmeiket, s Fogarasz vármegye jólétét őszintén előmozdítani kívánó törekvéseiket. Mielőtt azonban a tek. közgyűlés törvényszabta munkálkodásához hozzáfogna, főispáni kötelességemnek tartom, a vármegyénket ért kitüntetésekéről örömmel értesíteni e nemes vármegye tek. közgyűlését.

Azt hiszem, s mindnyájan úgy érezzük tek. közgyűlés, hogy egy vármegyét nagyobb kitüntetés nem érhetne anél, mint midőn legfelsőbb apostoli királyunk, legmagasabb köszönetét és elismerését fejezi ki az iránt, és ezt Fogarasz vármegye rövid időköz alatt többször volt szerencsés kinyerhetni a legmélyebb hódolattal s legőszintébb odaadással tisztelt és szeretett apostoli legalkotmányosabb felső királyunktól; igen uraim, mint jelzem, többször volt szerencsénk kinyerhetni.

Első sorban felső királyunk legmagasabb születésnapja alkalmával általam e nemes vármegye közönsége és lakossága nevében tett hódolat-telejes üdvözlésért, a nagyméltóságú belügyminiszter ur utján méltóztatott legmagasabb köszönetet legkegyelmesebben kifejezni apostoli felső, s tudunkra adni, miszerint hódolattelejes üdvözlésünket kegyesen tudomásul venni méltóztatott.

Magasztos és feledhetlen leend mindig azon magas szerencse, melyben e nemes vármegye megválasztott küldöttsége múlt szeptember hó 23-án részesült, akkor, midőn felső királyunk szent színe előtt megjelenhetett és legmélyebb hódolatát bemutathatta, a Királyhágón innen és tül több társvármegye által küldött bizottság tagjaival együtt.

Igen tisztelt közgyűlés! A legmélyebb hódolattal és szeretettel felső királyunk szent színe előtt voltunk, s üdvözlöttük ő felségét küldöink, úgy magunk nevében, hódoló tisztelet s legforróbb gyermeki szeretettel és a felső király atyai jósaától áthatott kegyességgel fogadott bennünket s nyilvánítá apostoli királyi, úgy szerető atyai szent akaratját, mit befejezni kegyes volt azzal: »hirdessék küldöiknek királyi üdvözlőmet s legyenek meggyőződve, hogy fennjelzett hazafias kötelek teljesítését tapasztalva, ebbe atyai gondoskodásomnak legjobb jutalmát fogom találni«. Magasztos s szeretett magyar hazánkat valódi boldogító elfeledhetlen atyai szavak valának azok, melyekkel magasztos akaratát nyilvánítá, s melyet hogy teljesítünk, azt hiszem mindnyájan legszentebben fogadjunk is, felső királyunk és urunk, úgy szeretett hazánk öröme és megelégedésükre. Továbbá tisztelt közgyűlés, még egy harmadik legmagasabb elismerést és sietek örömmel önöknek tudomásukra hozni, mert midőn ő felső királyunk legmagasabb jósaánál fogva kegyes volt az egyes megyei küldöttségeket is legkegyelmesebben elfogadni, ugyanezen legmagasabb szerencsében Fogarasz vármegye küldöttsége is részesült, mikor is legmagasabb kegyénél fogva, egyeseket kegyes megszólításával kitüntetni méltóztatott, mikor is látva, hogy a határszállón lévő Fogarasz vármegye nemzeti küldöttség nélkül oly számos tagból álló küldöttséggel nem tudta legalázatosabb hódolatát bemutatni, hangosan nyilvánítani kegyeskedett, miként mondjuk meg küldöinknek legmagasabb köszönete nyilvánítását, hogy

ily számos tagból álló küldöttség által fejeztette ki hódoló üdvözlését.

Tekintetes közgyűlés! Ezen szokszoros megtisztelő, boldogító s legnagyobb örömet szerzett felső királyi nyilatkozatok után, azt hiszem, hogy e nemes vármegye közgyűlésének minden tagja kezét szívére teszi annak jelképekül, hogy felső urunk és apostoli királyunk akaratját, életünk utolsó percéig követni és teljesíteni fogjuk, s egy szívvel lélekkel felkiáltunk, hogy felső urunk, apostoli királyunk, szeretett magyar hazánk, s e hazát bíró összes lakosságok boldogítására és boldogságára hosszasan és boldogan éljen!

Tekintetes közgyűlés! fogadják mindnyájan, kik a rendes őszi közgyűlésre mai napon megjelenni szívesek voltak, részemről is őszinte üdvözlőmet, melyek után a mai napra összehívott rendes őszi közgyűlést ezennel megnyitom.

Midőn főispánunk ő méltósága által apostoli királyunk ő felségét élető szavai elhangzottak, a törvényhatósági bizottság összes tagjai fölállva háromszor éljenézték meg királyunk ő felségét.

Következett ezután az alispáni és árvaszéki elnöki jelentések felolvasása, melyek tudomásul vétettek.

Elfogadtatott a vármegyének 1888 ik évi költségvetési előirányzata.

Megszavaztatott a vármegyeház építési alapja 1%, és a megyei tisztviselők nyugdíj alapja 1% pótdó.

Ezen példás rendben folyt ülés, a sok tárgy miatt 1/2 órákor félbe szakítottván, délután 4 órákor folytatott, s a tárgysorozatban előforduló községi határozatok és folyamodványok, ugyancsak számadások és költségvetések tárgyalása után, az ülés 6 órákor főispán ur ő méltósága által a bizottsági tagok éljenzései között bezárattott.

Tanügy.

Brassó, 1887. október hó 5.*)

A »Brassómezei tanítótestület« igazgató választmánya, mely a f. évi szeptember hó 14-én Zajzonban tartott rendes közgyűlés alkalmával a nagy többség bizalma folytán állított a testület élére, kedden, október hó 4-én tartotta első ülését a magyar polgári kör helyiségében. Jelen voltak: Bede Dániel testületi elnök, Killyényi Endre I-ső, Bitay Sándor II-od elnök, Józsa Mihály titkár, Zajzon János I-ső Dávid Mihály II-od jegyző, Pap János pénz-, és Nagy Ferencz könyvtáros; a választmány részéről: Bartha Károly, Bíró Vincze, Sára András, Csethe Bálint, és Végh Mátyás; mint vendégek: nsgos Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő, Kiss Árpád csernátfalusi ev. lelkész, Szerényi József szerkesztő urak.

Az elnök az ülést rövid, de annál velősebb beszéddel — melyben a választmány előtt megoldásra váró teendőkre rámutat — megnyitván, a tárgysorozat értelmében a) bizottságok küldettek ki a testületi levél-, pénz- és könyvtár átvételére s az új tisztviselőknak jeendő átadására;

b) a testületi cél- szak- és korszerű munkásság kifejtetése tekintetéből szükségesnek mutatózó ügyrend készítése az elnökségre bízott;

c) megbízott az elnökség, hogy a helyi áll. el. és polg. iskolák igazgatóságánál lépéseket tegyen az iránt, hogy a testület gyűléseinek megvárthatására az iskolák valamelyikében helyet kapjon;

d) megállapított a testületi könyvtárnak a testület tagjai által leendő, az ediginél könnyebb hozzáférhetősége; valamint megtétezt az első lépés a pénztár állásának, illetve a hátrálékok rendezésének módozata.

Más keblü ügyek rövid megbeszélése mellett igen érdekes tárgyat képezte az ülésnek a »Közönségi tanítótestület« meghívója a f. évi október hó 24. 25 és 26-án tartandó közgyűlésre s Váradi féle ünnepélyre. A választmány örövendesen veszi tudomásul a meghívást s egyfelől azon indokból, hogy ország-résünk ezen első tanítótestületével szorosabb összefüggést s szellemi rokonságot köthessen, másfelől hogy a tanügy egyik vezérferfia iránt kifejezendő kegyeletben testületünk is osztozkodhassék: Bede Dániel, Killyényi Endre, Bitay Sándor és Józsa Mihályt mint képviselő bizottságot küld ki a jelzett közgyűlésre és kegyeleti ünnepélyre.

Ülés után testületileg megjelent a választmány a rom. kath. templomban ő felső királyi névünnepe alkalmából tartott isteni tiszteleten, azután pedig Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő urat üdvözlötte.

Jelen volt.

A közönség köréből.*)

Köszönetnyilvánítás.

A helybeli igen t. magyar közönségnek, mely szeretett atyánk, Jacobü Mureşianu, halála által okozott nagy fájdalomkban való részvétét a végtisztessegen történt tömeges megjelenése által fejezte ki, ezen legmélyebb köszönetünket fejezzük ki.

Brassó, 1887. okt. 7-én.

A gyászoló család.

Táviratok.

Madrid, okt. 7. A helybeli dohánygyárban 5000 munkás strájkol. Zavargásoktól lehet tartani. A csendőrség nagy számban tartózkodik a gyárban, megfékezendő a veszélyes tömeget.

Szofia, okt. 7. Radoslawow kihallgatást kért a fejedelemtől, hogy biztosítsa rendíthetetlen hűségéről és ragaszkodásáról. Clement metropolita, Zankoff és Nikolajew ezredes értekezletet tartottak a választásnál követendő maguktartását illetőleg.

Helyi és vidéki hírek.

A városi költségvetés. A helybeli román lapban egy román ajku városi képviselő felhívást intéz a román városatyákhoz, jelenjenek meg mind azon városi közgyűlésen, mely a jövő évi költségvetést fogja tárgyalni s utasítsák vissza a 25% községi pótdó. Az öntudatra ébredés jele. Ideje már, hogy városatyáink is gondolkozzanak saját anyagi érdekeik fölött. Ideje már, hogy az elégtelenség ne csak a lakosság, hanem a képviselőt kebelében is nyerjen kifejezést. A helyzet mindinkább súlyosodik. — A városi képviselőtlen mulik egyedül. Miért nézte el tétlenül eddig? Ideje volna, hogy az e tekintetben rokonérzelmű városi képviselők — tekintet nélkül nemzetiségre — egyesüljenek és közös erővel, egyesülten vennék fel a harcot a terhek növekedése ellen. A legszerencsésebb eszme volna, ezt is nemzetiségi szempontból fel-fogni!

Hangverseny. Fényes estéje lesz ma a kereskedő ifjak körének. Oly hangverseny, minőt ritkán jut élvezni a brassói közönségnek. E mellett egy második ritkaság is van benne. Szászok és magyarok közösen működnek közre. A műsort közöltük volt már, most csak ujabbau akarjuk ajánlani a t. közönség szíves figyelmébe.

Rendőri hírek. Öngyilkosság. Tegnapelőtt d. u. a szentpéteri Tömös hidon tul Scherg Ede mérszáros az uton halva találtatott. A sajnálatra méltó ember, ki élete legszebb korában állott, revolverlövessel vetett véget életének. Tettének oka valószínűleg életuntság. — Megtámadtatás. Tegnapelőtt este Schaeser József bolgárszegi lakos állítólag megtámadtatott nyilt utcán egy napszamos által. — Minthogy azonban az illető napszamos oly becsületesen be volt rugva, hogy azt sem tudta, milyen városrészben volt akkor, lehetetlen, hogy bűnös szándéka lett volna. — Mindazonáltal éjjeli szállást kapott a bolgárszegi rendőri kirendeltségnél, hogy ittasságát kialhassa.

A helybeli csizmadia-szövetkezet a bolgár szállítási munkákat már megkezdte s értesíti az összes cipészeket és csimadiákat, kik arra vállalkozni akarnak, hogy hétfőtől kezdve vár utca 298. szám alatti műhelyből kiszabott munkát nyerhetnek bármily mennyiségbe.

Evang. esperesség. A magyarországi egyetemes evang. konvent szerdán tárgyalta a brassómezei 11 magyar ev. egyházközség külön esperességi ügyét. — Felolvasásra került ugyanis a miniszteri leirat, mely megengedi, hogy a községek az erdélyi evangélikus egyház kötelekeiből kiváljanak és a tiszai egyházkerülethez csatoltassanak. Azt azonban nem engedi meg, hogy ezek a községek a magyarországi egyházi törvények alá tartozzanak. E miniszteri leirathoz hozzászólt Czekus püspök és családának adott kifejezést. Az evangélikusok remélték, hogy mint megengedték a magyarországi unitáriusoknak, hogy az erdélyi törvények alá tartozzanak, úgy az erdélyi evangélikusoknak is megengedik, hogy a magyarországi törvények birjanak rájuk érvénynyel. E reményükben most csatlakoztak az evangélikusok. Prónay báró indítványára ezután a közgyűlés tudomásul vette a miniszteri leirat első részét, a másik részére vonatkozólag pedig még nem nyilatkozott.

Gazdák gyűlése. Az erdélyi gazdák VII. vándor-gyűlése folyó hó 15-18-ik napjain lesz Deesen.

Baptista. Lapunk annak idején közölte volt Gromen Mihály helybeli iparos esetét, ki baptista lévén, nem akarta fiát megkereszteltetni. A városkapitányság első hatóságilag elmarasztalta volt, hogy gyermekét a törvény értelmében kereszteltesse meg. Az atyafi fel-

*) Tárgymaz miatt késelt.

Szerk.

lebbezett. — Az alispán jóváhagyta az első hatóság végzését. A sör újból fellebbezeit s p. a közigazgatási bizottsághoz. Ez visszautasította, mert két egybehangzó ítélet ellen a törvény értelmében nincs helye fellebbezésnek. A fráter fellebbezett közvetlenül a vallásügyi miniszterhez. — A miniszter utasította a közigazgatási bizottságot érdemleges határozathozatalra, fenntartva az az elleni fellebbezés jogát. A közigazgatási bizottság helyben hagyta a két előző hatósági végzést és Gromen újból fellebbezett. A miniszter elvetette mindhárom alsóbb fokú hatóság végzését, helyt adott Gromen fellebbezésének, — megengedve, hogy fiát majd akkor kereszteltesse meg, ha felnőtt, 18 éves lesz és önmaga választhatja vallását. — Ritka eset, az igaz! De maga az ügy menete is ritka.

Lopás. Apácán f. hó 5-re virradólag Mihályi Károly lelkész udvarába egy Pola István nevű fiatal fickó belopódzott s a szárnyosak közül nehányat felpakolt, 3 darabnak pedig nyakát vágta. — De rajta vesztett. A kutya ugatására Mihályi ur felébredt s rögtön után látott s meg is fogta a jó madarat a ketreczben. Megkötözték, később vasra verték s egy cigányt állítottak mellé őrnök. — A cigányt megijesztette s a lánczsal együtt eltűnt láb alól. Most keresik.

Tűz. Apácán f. hó 6-án d. u. 1 órakor a vészharang tüzet jelzett. Csere János földmivelő háza (alszeg-utca) még eddig ismeretlen módon belülről kigyulladt s minden házi butor tökéletesen elhamvadt; a padlás kiégett s így az ott levő gabna is nagymértékben megrongálódott. A tűz könnyelmű gondatlanságból származhatott, mivel a háznál senki sem volt otthon reggel óta s a házi gazda is csak a romokhoz érkezett meg a határról, hol munkálkodni voltak. Tehát ők a legnagyobb valószínűség szerint tüzet hagytak a

háznál, mely a szobában levő kukoriczahajra kiszikrázott és így terjedt tovább. A kár körülbelül 200 — 250 ft.

A bukaresti kirándulás iránt mind nagyobb és nagyobb az érdeklődés. Mint értesülünk, Brassóból és a környékről számosan fognak ezen kirándulásban részt venni, melynek ára is rendkívül mérsékelt. — Különös érdeklődés hallatszik a vidékről is s már kétség tárgyát sem képezheti, hogy ez a kirándulás minden tekintetben fényesen fog sikerülni és igen kellemes lesz. Jelentkezhetni f. hó 13-ig a városi menetjegyirodánál Brassóban. Az utazás összes költségei, — tehát ellátás és lakás is — II. oszt. 23 ft.; III. oszt. 18 ft.

Könyöradomány. Dobos Ferencz eszmadiaségéd, ki ma két hete temette el nejét, e hét folyamán pedig ismét két gyermekét, e helyen mond köszönetet azon nemes emberbarátoknak, kik őt adományokkal segélyezték. Lapunk útján Szőlősi Ferencz ur szíveskedett számára 50 krt beküldeni, mely összeget helyére juttatva, ezennel nyugtázzuk.

Bányaszerencsétlenség. Zabrze-ban 4-én éjjel homokgörgeteg a Guido-tárnán keresztül hatolt, mi által a bányában dolgozó 20 munkás eltemetett. Eddig egy súlyosan sérült munkást szabadítottak ki.

Veszprém megye folyamodott a rögtönítélő bíróság elrendeléseért. Zalamegye szintén folyamodott ezért, Somogy pedig előreláthatólag az október 10-diki közgyűlésből fog folyamodni. Veszprém és Zalamegye területére a kormány már engedélyezte is a statáriumot.

Intelligens egyének mellék foglalkozást kápnak, mely naponta 2—3 ft. jövedelmet hajthat és egész művelt bármily állásu egyének is elvállalják e foglalkozást, mely nem sorsjegyek vagy kereskedelmi cikkek kolportálásából, hanem hazafias és politikai ter-

mészeti, igen érdekes műveknek (általunk közlendő) könnyű módon való terjesztéséből áll. Bővebb értesítést ad: Noszlopi E. Budapest, IV. lövész-utca 5.

Piaci árak

Brassóban, 1887. október hó 7-en.

— Zikéli Henrik jelentése. —

Hetőtölter	Buza	legszebb	5.20
		közepes	4.80
		vegyes	4.—
	Rozs	legszebb	3.30
		közepes	3.—
	Árpa	legszebb	3.—
		közepes	—
	Zab	legszebb	1.50
		közepes	1.40
	Törökbuza		3.80
Kilogr	Kása		5.—
	Borsó		—
	Lenese		7.—
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		9.—
	Burgonya		—75
	Marhahús		—32
	Disznóhús		—44
	Juhhús		—20
	Faggyu (friss)		—28

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. október hó 8-án.

Román papírpénz	à 20 frankos	8.52	8.55	eladás
ezüstpénz	à 20	8.50	8.53	
Napoleon'or (aranypénz)		9.92	9.95	
Török lira		11.22	11.24	
Arany		5.86	5.90	
Orosz papírrubél		110.—	111.—	

Felélős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Ad16. 75. 1887. tikkvi számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Giró Szász András* végrehajtónak *Mátis András és neje* végrehajtást szenvedő el leni 150 ft. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, Apáza község határában fekvő, az apácza 289. számú telekjegyzőkönyvben A + alatt foglalt 1, 2, 2, 5, 11, 12, 14, 19—23, 28, 30, 31, 33, 36—39, 42, 43, 45—48 rendszám alatt felvett ingatlanokra az árverést 1494 forintban ezennel megállapított kikötési árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1887. évi november hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor Apácza község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok egyenkénti becsárának 10%-át és képviselője kivételével készpénzben. vagy az 1881. LX. t. v. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 140. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elimervényt, átszolgáltatni.

Brassó, 1887. augusztus 18-án.

A kir. törvényszék m. telekkönyvi hatóság.
Onaci, egyesbíró.

Lakásváltoztatás!

(392) 4-6

Dr. Pawelka Ernő,

az összes orvosi tudományok tudora

szent-Mihály-naptól kezdve **Nagy-utca 492. szám alatt** (Nowotny-féle ház) I. emeleten lakik.

Rendelési idő:

naponként délutáni 2 órától 4 óráig.

1790.—1887. szám. (400) 1—3

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesuradalom fogarasi majorjában következő telivér mólthali fajtájú számfeletti tenyésztanyag van szabadkézből való eladásra felajánlva a

3 drb 10 éves tehén (mind behágtatva és fejhető.

2 drb. 3 éves hasas üsző.

1 drb. 2 éves üsző.

Venni szándékozik Fogarason az uradalmi igazgatósághoz forduljanak.

A fogarasi m. kir. állad. ménesuradalom igazgatósága.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümö (sorvadás), asthma (lélegzethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

—(Rectal-injectio útján.)—

A hihetetlen, az orvosok látzó'ag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szószerintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

»Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal-injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrogs. A test súlya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőtelibb életmódot is folytathatja.« »Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.« Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapota állott be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümö utolsó stádiumában egytől-egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmaztatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 ft., csomagolás 30 kr., készpénzt vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
26. hatásu. 50

— Kolori

Tökéletes száraz, legjobb minőségű és teljes 1 méter hosszú bodzai

tüzelő bükkfát

ajánlok: széles hasábokban, vagy félgömbölyű és háromszögletű hasábokban méterölenként (4 ürméter) 8 ft 40 kr-áival

készen házhoz szállítva, — és kérem szives megrendeléseket **Werzár Móricz** ur rőfös-kereskedésében a virágsoron, **Wagner Henrik** ur fűszerkereskedésében az almasoron, vagy közvetlen hozzám intézni.

— Szállítás pontosan eszközöltetik. —

Piblinger Ede,

buzasor, Vasady-féle ház 559. szám alatt, 2-ik lépcső, III. emelet.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém ezennel a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

könyvkereskedésemmel

átköltözködtem a Buzasor sarkán lévő **Bömches-féle házba.**

Kiváló tisztelettel

ZEIDNER H.

Az elvesztett és elgyengült férfi-erő, tehetetlenség.

Biztos segély! A cs. kir. szab. carbon nemiszervi zuhanytál bárki is meggyógyíthatja (külsőleg használat) biztosan s állandóan, gyakran már 24 óra alatt, még ott is, a hol már semmi sem használt, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellemes, észrevétlen gyógymód, tökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőkelőbb professzorok és orvosi szaklapok, a legmeglebbebb orvosi ajánlások s a gyökeresen kigyógyítottak szövegei iratai minden érdek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carbon-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. — Teljesen felszerelve s használati utasítással és orvosi jóváhagyással 8 ft., csakis utánvétellel. az összeg előre való beküldése nélkül. Postai szétküldés és csomagolás legbizalmasabb. Tartalom s eredet felismerhetetlen. — Megrendelő következő címmel:

Dr. C. Wien, Neubau
Poste restante.